

pol ure, je za otroke prenaporno, zlasti v nižjih razredih. Umestno ni tudi hitro ali prepočasno narekovanje. S hitrim narekovanjem se navadijo otroci delati grde črke in ne pišejo ortografično pravilno, ako pa počasi narekuješ, besede ponavljaš, je posledica temu ponavljanju, da učitelj trpi na pljučih, učenci pa bodo nepazljivi, zanemarjajo stvar in so leni v mišljenju. Menim, da zadostuje, da stavek enkrat glasno in razločno poveš, nato ga ponovi talentiranejši in potem šele pišejo. Posamezne besede, goli stavki, se lahko narekujejo že v II. razredu, črke in zlogi celo v I.

Snov za narekovanje se naj povzame kolikor mogoče iz realističnih predmetov. Stavki morajo biti pri prvih vajah kratki, če jih berilo nima na razpolaganje, naj si jih učitelj sam sestavi. Ako obravnavaš 52. berilno vajo „Pes“, povzemi iz nje s pomočjo nazornega nauka in opiraj se vedno na berilno vajo, naslednjih sedem vprašanj: 1.) Kaj je pes? 2.) kakšne postave je? 3.) barva, 4.) katere lastnosti ima? 5.) kje živi? 6.) s čim se hrani? 7.) s čim nam koristi ali škoduje? Popis bi se kratko glasil tako-le: Pes je domača žival. — Ima podolgasto glavo. Ušesa so kratka in pokonci stoječa. Zobje so ostri. Jezik je gladek. — Barve je bele, črne, sive, rjave ali lisaste. — Pes je zvest, poslušen in radoučen. Ima dober voh in tanek sluh. — Živi skoro po vsem svetu. — Hrani se z ostanki naše hrane. — Doma varuje hišo.

Ta popis psa porabi pri spisovni uri. Narekuj jim ga, kakor si ga ustmeno obravnaval, ali pa, da slede vprašanjem takoj odgovori. Po navedenih sedmih vprašanjih se ravnaj pri opisih vseh drugih živali, o katerih se v knjigi razpravlja, opisuj pa tudi razna orodja in rastline.

Pri vseh do sedaj navedenih vajah ne pozabimo na spomin. Na spomin naj se otroci veliko uče, ne le razne pesmi, nauke in pregovore, ampak tudi ber. vaje, kratke povesti, zlasti basni. V 3. berilu je med drugimi povest: „Prazen strah“ Po ustmeni temeljiti obravnavi naj se jo otroci na pamet nauče. Pri spisovni uri se nekolikokrat prebere, ponovi na spomin — in na to je pismena vaja, za katero svetujem naslednjo metodo: Stavek ponove posamezni učenci in v zboru. Učitelj daje med tem ponavljanjem znamenja z roko kakor bi taktiral, in za vsako vejico je kratka pavza. Da se disciplina ne krši, naj oni učenec, o katerem je učitelju znano, da je najpočasnejši v pisavi, zadnjo besedo stavka glasno izreče, in potem pride zopet novi stavek. Mogoče mi bo kdo ugovarjal, zakaj se povest ne spiše brez ponavljanja stavkov — posamezno in v zboru. To bi bilo za otroke v 3. šol. letu prvič prenaporno, drugič bi se pa razvadili spuščati ločila, bi pisali zdaj z veliko, zdaj z malo začetno črko, besede bi pa bile zvezane, kakor mreža. Tako postopaj pri vseh sličnih povestih. Le na tem poti si bodo otroci pridobili neizgubljivih besednih in strokovnih oblik, pravi čut za jezik, in to je zopet dobra podloga spisju.

V dosego jezikovne izurjenosti se morajo otroci v prvih treh šol. letih veliko vaditi v branju. Skušajmo otrokom ušesa odpreti in jim veselje pridobiti za čist, olikan, izobražen jezik. Tedaj vaja in zopet ustmena vaja v raznih učnih predmetih! Bero naj glasno in razločno — in ker vsi ne pridejo na vrsto, naj bero tudi v zboru. Nadalje je važno, da gladko čitajo, še važnejše pa, da z razumom čitajo in berilo s svojimi besedami ponavljajo. Za prvim odstavkom berilne vaje stavi učitelj

vprašanji: Kaj si bral? Kaj si si zapomnil? Ko prebero 2. odstavek, zopet ponovi obe vprašanji, potem pa povedo vsebino 1. in 2. odstavka skupaj. Tako postopaj do konca berilne vaje. Boljša ena temeljito predelana, kakor deset drugih, ki se mehanično prebavijo.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz kamniškega okraja. Okrajna učiteljska konferenca kamniškega okraja se je vršila dne 28. malega srpana t. l. v Kamniku.

Po slovesni sveti maši je bila v lični, z rastlinami okrašeni mestni dvorani najprej slavnostna seja v proslavo petdesetletnega jubilejskega vladanja Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Tej seji je prisostoval tudi g. c. kr. okrajni glavar G. Friedrich.

Slavnostni govornik, gospod nadučitelj J. Toman je v svojem vzneseu govoru podal zgodovino naše monarhije zadnjih 50 let ter je omenil posebno zakone, ki so dali avstrijskim narodom (posebno pa našemu slovenskemu narodu) podlago sedanjega napredka in boljši bodočnosti. Govor je končal s trikratnim slava-klicem na presvetlega vladarja. Seveda se mu je učiteljstvo navdušeno pridružilo in je potem zapelo veličastno cesarsko pesem.

Po nasvetu gospoda predsednika, prof. Vilib. Zupančiča je potem učiteljstvo brzojavno poslalo izjavo iskrene ljubezni in oemajne vdanosti potom gospoda deželnega predsednika presvetlemu cesarju.

Gospod predsednik potem zahvali gospoda okrajnega glavarja na prisostvovanju pri slavnostni seji. Tej zahvali se je učiteljstvo z živio-klici pridružilo. Na to omeni gosp. okrajni glavar, da ga je veselilo videti, kako je učiteljstvo vdano svojemu vladarju. Prepričan je, da učiteljstvo ne bo le gledalo, da se učenci kaj nauče, ampak bo tudi skrbelo, da vzraste iz njih dobri avstrijski državljani.

Po slavnostni seji pozdravi gosp. predsednik zbrano učiteljstvo in pa pri konferenci navzočega g. župnika Fr. Kreka iz Vranje Peči, se spominja smrti nadvojvode Ludovika (učiteljstvo v znak sožalja vstane) ter imenuje svojim namestnikom g. nadučitelja Fr. Spintreja.

Po izvolitvi gdč. Zof. Verbič in g. V. Sadarja zapisnikarjem je podal g. okrajni nadzornik uradna nazonila in opazke. Napak, katere je pri nadzorovanju opazil in prizadetim obenem tudi povedal, zaradi slavnostnega dne ne ponavlja. Priporoča poučevati po podrobnih učnih načrtih, ki jih je učiteljstvo pred leti z velikim trudom izdelalo ter omenja, da je bil šolski obisk dober. Nadaljevaje svoje poročilo pravi g. nadzornik: Posebno me pa veseli, da smem konstatovati, da se je vse učiteljstvo hvalevredno vedlo in delovalo, mnogo izmed njih še celo zelo hvalevredno. Z novim zakonom deželnega zbora kranjskega se je izboljšalo gmotno stanje učiteljstvu, in učiteljstvo tega okraja, med katerim je mnogo prav dobrih talentov, bo lahko še z večjim uspehom delovalo v prosepah šolstva.

Žrtve dežele so v tem oziru res precej ogromne, a kar se bode potrosilo za šolo, bode donašalo stoteri sad. Za tem sta gg. Iv. Zupan in Fr. Razpotnik rešila referata: „Kako se poučuje praktično računstvo“ in „Kako bi mogle ljudske šole praznovati cesarjev jubilej našim razmeram primerno“, v občo zadovoljnost.

V knjižnični odbor za leto 1898/99 so bili izvoljeni gg.: P. Gorjup, L. Letnar, J. Pintar, Fr. Spintre in J. Toman, v stalni odbor pa gg.: J. Čenčič, M. Janežič, L. Letnar, J. Toman in J. Tramte.

Nato zaključil gosp. predsednik zborovanje s trikratnim „Slava“-klicem na presvetlega cesarja. *M. Janežič.*